

KI
DP

KI KRAJOWA IZBA
DORADCÓW
DP PODATKOWYCH
WYŚLANO

KOPIA

2024 -06- 24

Warszawa, 14 czerwca 2024 r.

Ilość kart.....
Lp. 108/MS Podpis. *ne*

Andrzej Ladziński
Przewodniczący Krajowej
Rady Doradców Podatkowych

Szanowny Pan
Adam Bodnar
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

Działając w imieniu Krajowej Rady Doradców Podatkowych, w załączeniu przekazuję Stanowisko nr 5/2024 Krajowej Rady Doradców Podatkowych z dnia 11 czerwca 2024 r. w przedmiocie zasadności zniesienia różnicowania wynagrodzenia doradców podatkowych ustanowionych z urzędu, uregulowanego w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez doradcę podatkowego ustanowionego z urzędu z dnia 16 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1688) z wynagrodzeniem doradców podatkowych ustanowionych z wyboru, uregulowanym w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 16 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1687).

W oparciu o załączone stanowisko liczę na pomoc Pana Ministra i niezwłoczną zmianę wynagrodzenia doradców podatkowych ustanowionych z urzędu.

KI
DP

Andrzej LADZIŃSKI
Andrzej Ladziński

Przewodniczący Krajowej
Rady Doradców
Podatkowych

STANOWISKO NR 5/2024
KRAJOWEJ RADY DORADCÓW PODATKOWYCH
z dnia 11 czerwca 2024 r.

w przedmiocie zasadności zniesienia zróżnicowania wynagrodzenia doradców podatkowych ustanowionych z urzędu, uregulowanego w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez doradcę podatkowego ustanowionego z urzędu z dnia 16 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1688) z wynagrodzeniem doradców podatkowych ustanowionych z wyboru, uregulowanym w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 16 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1687).

I

Zgodnie z art. 35 § 1 ustawy z 30.08.2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2023 r. poz. 1634), pełnomocnikiem strony może być adwokat lub radca prawny, a ponadto inny skarżący lub uczestnik postępowania, jak również małżonek, rodzeństwo, wstępni lub zstępni strony oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia, a także inne osoby, jeżeli przewidują to przepisy szczególne.

Udział doradców podatkowych w postępowaniu sądownoadministracyjnym w charakterze pełnomocników przewidują zarówno przepisy szczególne (art. 41 ust. 2 ustawy z 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym, tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 2117 – dalej UoDP), jak i przepisy ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (np. art. 37 § 1, art. 175 § 3, art. 244, art. 253, art. 259).

Od dnia 15 sierpnia 2015 r., tj. od wejścia w życie ustawy z 9 kwietnia 2015 o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. poz. 658) pozycja procesowa doradców podatkowych została zrównana z pozycją procesową adwokatów i radców prawnych. Aktualnie doradcy podatkowi, działając w postępowaniu sądownoadministracyjnym, mają te same uprawnienia, które przysługują adwokatom i radcom prawnym, ograniczone przedmiotowo do katalogu spraw wymienionych w art. 41 UoDP. Powołany przepis limituje zakres działania doradcy podatkowego jako pełnomocnika procesowego do postępowań w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami.

Wynagrodzenie doradców podatkowych w postępowaniu przed sądem administracyjnym różni się w zależności od tego, czy doradca podatkowy świadczy czynności doradztwa podatkowego z wyboru, czy też z urzędu.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 16 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1687) wydane na podstawie art. 41a ust. 2 UoDP określa wynagrodzenie za czynności doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w sprawach obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami stanowiące podstawę do zasądzenia przez sąd kosztów zastępstwa prawnego. Zgodnie z § 2 ww. Rozporządzenia:

1. *Wynagrodzenie doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądem administracyjnym wynosi w pierwszej instancji:*
  - 1) *w sprawie, w której przedmiotem zaskarżenia jest należność pieniężna, przy wartości przedmiotu sprawy:*
    - a) *do 500 zł - 90 zł,*
    - b) *powyżej 500 zł do 1500 zł - 270 zł,*
    - c) *powyżej 1500 zł do 5000 zł - 900 zł,*
    - d) *powyżej 5000 zł do 10 000 zł - 1800 zł,*
    - e) *powyżej 10 000 zł do 50 000 zł - 3600 zł,*

- f) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł - 5400 zł,
  - g) powyżej 200 000 zł do 2 000 000 zł - 10 800 zł,
  - h) powyżej 2 000 000 zł do 5 000 000 zł - 15 000 zł,
  - i) powyżej 5 000 000 zł - 25 000 zł;
- 2) w pozostałych sprawach - 480 zł.

2. Wynagrodzenie doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądem administracyjnym wynosi w drugiej instancji:
- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym - 75% kwoty wynagrodzenia określonego w ust. 1, a jeżeli w drugiej instancji nie prowadził sprawy ten sam doradca podatkowy - 100% tej kwoty, w obu przypadkach nie mniej niż 240 zł;
  - 2) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej albo za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej - 50% kwoty wynagrodzenia określonego w ust. 1, a jeżeli w drugiej instancji nie prowadził sprawy ten sam doradca podatkowy - 75% tej kwoty, w obu przypadkach nie mniej niż 240 zł;
  - 3) za udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym - 50% kwoty wynagrodzenia określonego w ust. 1, a jeżeli w drugiej instancji nie prowadził sprawy ten sam doradca podatkowy, nie sporządził i nie wniósł kasacji - 75% tej kwoty, w obu przypadkach nie mniej niż 240 zł;
  - 4) w postępowaniu zażaleniowym - 240 zł.

Dla porównania, w § 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez doradcę podatkowego ustanowionego z urzędu z dnia 16 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1688), wynagrodzenie to zostało ustalone na niższym poziomie i wynosi:

1. Wynagrodzenie w postępowaniu przed sądem administracyjnym wynosi w pierwszej instancji:
- 1) w sprawie, w której przedmiotem zaskarżenia jest należność pieniężna, przy wartości przedmiotu sprawy:
    - a. do 500 zł - 60 zł,
    - b. powyżej 500 zł do 1500 zł - 180 zł,
    - c. powyżej 1500 zł do 5000 zł - 600 zł,
    - d. powyżej 5000 zł do 10 000 zł - 1200 zł,
    - e. powyżej 10 000 zł do 50 000 zł - 2400 zł,
    - f. powyżej 50 000 zł do 200 000 zł - 3600 zł,
    - g. powyżej 200 000 zł do 2 000 000 zł - 7200 zł,
    - h. powyżej 2 000 000 zł do 5 000 000 zł - 10 000 zł,
    - i. powyżej 5 000 000 zł - 16 600 zł;
  - 2) w pozostałych sprawach - 240 zł.
2. Wynagrodzenie w postępowaniu przed sądem administracyjnym wynosi w drugiej instancji:
- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym - 75% kwoty wynagrodzenia określonego w ust. 1, a jeżeli w drugiej instancji nie prowadził sprawy ten sam doradca podatkowy - 100% tej kwoty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
  - 2) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej albo za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej - 50% kwoty wynagrodzenia określonego w ust. 1, a jeżeli w drugiej instancji nie prowadził sprawy ten sam doradca podatkowy - 75% tej kwoty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
  - 3) za udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym - 50% kwoty wynagrodzenia określonego w ust. 1, a jeżeli w drugiej instancji nie prowadził sprawy ten sam doradca podatkowy, nie sporządził i nie wniósł kasacji - 75% tej kwoty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
  - 4) w postępowaniu zażaleniowym - 120 zł.

Wynagrodzenie doradców podatkowych ustanowionych z urzędu jest zatem o 1/3 niższe od wynagrodzenia doradców podatkowych ustanowionych z wyboru za wykonanie tych samych czynności.

II

Trybunał Konstytucyjny stwierdził w wyrokach:

- z dnia 20 grudnia 2022 r., sygn. akt SK 78/21 (Dz. U. 2022, poz. 2790), że § 17 ust. 1 pkt 2 oraz § 17 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18, z późn. zm.) są niezgodne z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1, art. 2 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez to, że wskazane w nich stawki dla adwokatów ustanowionych obrońcami z urzędu są niższe od stawek w tych samych sprawach dla adwokatów ustanowionych obrońcami z wyboru.

- z dnia 20 kwietnia 2023 r. (sygn. akt SK 53/22), w którym stwierdzono, że § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 68, z późn. zm.) w zakresie, w jakim przewiduje wysokość opłaty stanowiącej koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszonej przez Skarb Państwa udzielonej przez radcę prawnego z urzędu w wysokości niższej niż stawka minimalna opłat za czynności radców prawnych określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265, z późn. zm.), wydanym na podstawie art. 225 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166), dotyczącym stawek minimalnych w sprawach prowadzonych z wyboru, jest niezgodny z art. – 13 – 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 zdanie drugie i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W celu wdrożenia ww. wyroków Trybunału Konstytucyjnego Ministerstwo Sprawiedliwości sporządziło projekty „Rozporządzenia w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu” oraz „Rozporządzenia w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu”, które zostały opublikowane przez Rządowe Centrum Legislacji w dniu 18 października 2023 r. (B765 oraz B766).

Projektowane rozporządzenia przewidują podwyższenie i zrównanie stawek dla radców prawnych i adwokatów ustanowionych z urzędu ze stawkami w tych samych sprawach dla radców prawnych ustanowionych z wyboru uregulowanymi w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800, z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265, z późn. zm.).

III

Pomimo, że powyższe orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczą stawek wynagrodzenia adwokatów i radców, to rozważania w nich zawarte pozostają aktualne także w odniesieniu do wynagrodzenia doradców podatkowych. Zawód doradcy podatkowego, powołany ustawą o doradztwie podatkowym z 5 lipca 1996 r., tak jak zawód radcy prawnego i adwokata należy do zawodów zaufania publicznego. Pojęcie zawodu zaufania publicznego zostało wprowadzone przez art. 17 ust. 1 Konstytucji z dnia 2 kwietnia 1997, który wiąże wykonywanie zawodu zaufania publicznego z istnieniem samorządu zawodowego stanowiąc: *W drodze ustawy można tworzyć samorzady zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.* Zgodnie z art. 47 ust. 1 i 2 UoDP doradcy podatkowi tworzą samorząd doradców podatkowych, zwany Krajową Izbą Doradców Podatkowych, do którego przynależność jest obowiązkowa i powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę doradców podatkowych.

Warunkiem wykonywania zawodu doradcy podatkowego jest posiadanie wysokich kwalifikacji - wyższego wykształcenia, wiedzy specjalistycznej, a także bogatego doświadczenia z zakresu szeroko rozumianego prawa finansowego oraz innych dziedzin prawa.

Przyjęty rozporządzeniami wydanymi na podstawie art. 41a ust. 2 i 41b ust. 2 system wynagradzania doradców podatkowych, tak jak dotychczasowy system wynagradzania adwokatów oraz radców prawnych uzależniony jest od tego, czy doradca podatkowy świadczy czynności doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądami administracyjnymi z wyboru, czy też z urzędu.

W wyroku z dnia 20 grudnia 2022 r., sygn. akt SK 78/21 (Dz. U. 2022, poz. 2790) Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że brak jest „*jakichkolwiek racjonalnych argumentów (nie tylko konstytucyjnych), które uzasadniałyby dyskryminujące traktowanie obrońców w zależności od tego, czy działają oni z wyboru, czy też zostali ustanowieni z urzędu*”. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego nie ulega wątpliwości, że w sprawach wymagających profesjonalnej wiedzy prawnej prawidłowe wykonywanie obowiązków przez adwokata (niezależnie od tego, czy jest to pełnomocnik lub obrońca z wyboru czy z urzędu) wymaga niejednokrotnie dużego nakładu pracy. „*W obu przypadkach adwokat zobligowany jest do dochowania jak największej staranności w wykonywaniu swoich obowiązków i dbania o interesy klienta (por. wyrok TK z 23 kwietnia 2020 r., sygn. SK 66/19)*”.

TK w ww. orzeczeniu wyraził również stanowisko, że zróżnicowanie w akcie podstawowym wysokości wynagrodzenia w zależności od tego, czy adwokat świadczy pomoc prawną jako obrońca z urzędu czy z wyboru (...), „*stanowiło niedopuszczalną w demokratycznym państwie prawa samowolę legislacyjną, w sposób nieproporcjonalny ingerującą w uprawnienia obrońców z urzędu do uzyskania wynagrodzenia za ich pracę*”.

Również w wyroku z dnia 20 kwietnia 2023 r. (sygn. akt SK 53/22) Trybunał jednoznacznie stwierdził, że „*nie znajduje racjonalnych argumentów (nie tylko konstytucyjnych), które uzasadniałyby dyskryminujące traktowanie radców prawnych w zależności od tego, czy działają oni z wyboru, czy też zostali ustanowieni z urzędu. Różnicowanie wysokości stawek nie służy żadnemu z celów wskazanych w art. 31 ust. 3 Konstytucji (...). Nie ma też znaczenia, że płatnikiem wynagrodzenia jest Skarb Państwa, a nie inny podmiot*”.

Ze względu na treść powyższych wyroków Trybunału Konstytucyjnego, podobieństwo samorządów zawodowych radców prawnych, adwokatów i doradców podatkowych oraz zrównanie pozycji ww. pełnomocników w postępowaniu sądoadministracyjnym, za w pełni uzasadniony należy uznać postulat Krajowej Rady Doradców Podatkowych dotyczący pilnej potrzeby podwyższenia i wyrównania wynagrodzenia doradców podatkowych ustanowionych z urzędu z wynagrodzeniem doradców ustanowionych z wyboru, czyli z wysokością stawek określoną w rozporządzeniu w sprawie wynagrodzenia za czynności doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Aktualnie obowiązujące uregulowanie wynagrodzenia doradców podatkowych świadczących czynności doradztwa podatkowego z urzędu mają bowiem charakter dyskryminujący, naruszając ich prawo do równego traktowania przez władze publiczne oraz prawo do ochrony prawa majątkowego w postaci prawa do otrzymania równego wynagrodzenia w sytuacji, gdy wykonują tożsame obowiązki jak pełnomocnicy z wyboru.

IV

W ślad przywołanymi powyżej wyrokami Trybunału Konstytucyjnego, należy także poddać zmianie uregulowanie dotyczące możliwości przyznawania zwielowokrotnionej o 600 % stawki za czynności doradcy podatkowego ustanowionego z urzędu.

Zgodnie z § 3 ust. 2. rozporządzeni Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności doradcy podatkowego w postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 16 sierpnia 2018 r.:

Ustalenie wynagrodzenia przewyższającego kwotę określoną w § 2, ale nieprzekraczającego sześciokrotności tej kwoty ani wartości przedmiotu sprawy, następuje, jeśli uzasadnia to niezbędny nakład pracy doradcy podatkowego, a także charakter sprawy i wkład pracy doradcy podatkowego w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Dla porównania, zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez doradcę podatkowego ustanowionego z urzędu:

Ustalenie wynagrodzenia przewyższającego kwotę określoną w ust. 1, nieprzekraczającego 150% wynagrodzenia określonego w § 6, następuje z uwzględnieniem niezbędnego nakładu pracy doradcy podatkowego, a także charakteru sprawy i wkładu pracy doradcy podatkowego w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

V

Krajowa Rada Doradców Podatkowych sygnalizuje ponadto, że bez wprowadzenia powyższych zmian istnieje duże ryzyko, że znacząco zmaleje liczba doradców podatkowych, którzy wyrazili gotowość do występowania przed sądami administracyjnymi w ramach prawa pomocy. Bez względu na powyższe, należy również stanowczo przychylić się do stanowisk samorządów zawodowych adwokatów i radców prawnych, że aktualnie obowiązujące wynagrodzenia pełnomocników odstają od aktualnej siły nabywczej pieniądza oraz są nieadekwatne do aktualnej sytuacji rynkowej, dlatego też powinny zostać w najbliższej przyszłości poddane waloryzacji.

Mając na uwadze powyższe, Krajowa Rada Doradców Podatkowych wnosi o jak najszybszą zmianę Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez doradcę podatkowego ustanowionego z urzędu z dnia 16 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1688).

KI
DP
KOLEGOWIE
Krajowa Rada Doradców Podatkowych
Andrzej Ładziński

